

Mart/ožujak/mapt 2018 / bosanski/hrvatski/srpski
(Bosnisch/Kroatisch/Serbisch)

ZÜRICH ZA VAS

INFORMATIVNA BROŠURA GRADA ZÜRICH-a ZA NOVODOSELJENE

Dobrodošli u Zürich!

Drago nam je da ste se doselili u naš grad. Kako bi ste se u Zürich-u što bolje skrasili i osjećali, sastavili smo neke važne informacije o gradu i njegovim uslugama.

- U poglavlju **Portret grada** vam predstavljamo grad. Vi dobivate informacije o Zürich-u kao i uvid u istoriju/povijest i politiku grada.
- U poglavlju **Korisne informacije** naći ćete važnije adrese vezane za svakodnevni život u Zürichu, kao i linkove web stranica sa daljim informacijama, koji su uglavnom na njemačkom jeziku ili (ako je dostupno) na odgovarajućem jeziku (npr. engleskom jeziku).

Zürich, kao Vaše novo mjesto stanovanja, Vam nudi idealno okruženje za jedan visoki životni kvalitet. Položaj na jezeru, stanovništvo široko otvoreno prema vanjskom svijetu i ekonomska dinamika, mogu učiniti da Zürich postane i za Vas jedan grad u kome se brzo osjećate kao kod kuće, u kome uživate i možda se u njemu zaposliti želite.

Ostavlja li Vam ova publikacija neko pitanje bez odgovora ili se jednim ličnim/osobnim razgovorom želite informisati? Tada, posjetite naš «Desk dobrodošlice» ([Welcome Desk](#)) u Stadthausu. On je otvoren od ponedjeljka do četvrtka od 14 do 18 sati i njegove usluge su besplatne.

I Portret grada

1. Svjetski grad u zelenom

Zürich je glavni grad istoimenog kantona i najveći grad Švicarske. Kao središte jednog metropolitikog područja, grad je od nacionalnog i međunarodnog značaja. U Zürich-u živi preko 420'000 stanovnika, a stranci čine više od jedne trećine stanovništva. Iz inostranstva/inozemstva doseli godišnje oko 15'000 osoba u grad.

Zürich je okružen šumovitim brdima, smješten je direktno na Ciriškom jezeru i na rijekama Limmat i Sihl. Stari grad u centru, istorijsko/povijesno razvijene stambene četvrti kao i novi dijelovi grada u bivšim, neupotrebljivim industrijskim zonama, pružaju jednu fascinantnu gradsku strukturu. Zürich je kompaktan i pregledan grad, sa kratkim stazama. Stoga, većina njegovog stanovništva svakodnevno pješači, koristi bicikl ili javni prevoz kroz grad.

Zürich se ponaša brižljivo sa svojim prirodnim resursima i u vezi s tim ima trajno određene ciljeve utvrđene ustavom. U Zürich-u se polaže velika vrijednost na kvalitet zgrada, ulica, trgova, zelenih i prirodnih površina. U povremeno sprovedenim anketama, stanovništvo se izražava veoma pozitivno o svom gradu, gdje se osjeća ugodno i sigurno. Takođe, na rang listama međunarodnih gradova, Zürich zauzima uvijek vodeće pozicije.

2. Raznolikost i pluralizam

U Zürichu žive stanovnici iz oko 170 zemalja. Raznolikost stanovništva i načina života karakteriše grad, a to će zasigurno i u budućnosti doprinosti njegovim stalnim promjenama. Ovaj pluralistički društveni odnos u Zürich-u se bazira na načelima pravne države, demokratije, solidarnosti i individualnim pravima slobode.

Novi ljudi koji se dosele u Zürich su dobrodošli. Sa svojim otvorenim držanjem prema vanjskom svijetu, dobrim životnim i radnim uvjetima i aktivnom politikom integracije, grad uspijeva da stvori pretpostavke kako bi svi mogli da osjećaju svoju pripadnost Zürich-u. Ljudi koji ovdje žive imaju različito kulturno, vjersko i socijalno porijeklo. Društvena heterogenost obilježava gradski imidž i čini važan dio resursa i veličine Zürich-a.

3. Živahni grad kulture i zabave

Široka kulturna i rekreativna ponuda Zürich-a se reflektuje i izvan njegovog regiona, te privlači brojne posjetitelje. Oni profitiraju od raznovrsnih mogućnosti za kupovinu i velike ponude za zabavu. Više od 2'000 restorana, kina sa filmovima na originalnom jeziku i jedan atraktivni noćni život čine Zürich jednim od omiljenih gradova za izlaske.

U gradu se svakog dana održava oko 70 različitih kulturnih događanja. Sa svojim pozorištem/kazalištem, umjetničkom galerijom, operom, muzičkom halom i muzejom Rietberg, grad raspolaže međunarodno renomiranim kulturnim institucijama. Ostali objekti za pozorište i ples, mnogobrojni muzički klubovi, alternativni kulturni centri i značajne umjetničke galerije, dopunjavaju ovu ponudu. Grad podstiče umjetnice, umjetnike i kulturno stvaralaštvo.

4. Industrija i nauka/znanost

Zürich je važan privredni centar i priznato naučno-istraživačko mjesto za poduzeća, razne firme i ljude iz cijelog svijeta. Grad je takođe veliki međunarodni finansijski centar. Uspješna poduzeća i firme doprinose gradskom prosperitetu i time obezbjeđuju njegovo zalaganje za veći životni kvalitet i socijalnu povezanost. Zauzvrat, grad podstiče mnogobrojne perspektivne branše, kao što su kreativitet privrede i time doprinosi privrednoj diverzifikaciji.

Nivo obrazovanja u Zürich-u je visok i to zahvaljujući odličnim i svima dostupnim devetogodišnjim osnovnim školama (Volksschulen), Specijaliziranim višim školama (Fachhochschulen) i dvjema međunarodno renomiranim visokim školama: Ciriški univerzitet i Savezna visoka tehnička škola (ETH Zürich). Na visokim školama studira oko 50'000 studenata, a u više od 50 istraživačkih institucija rade bezbrojni visoko kvalifikovani istraživači i naučnici/znanstvenici.

5. 6000 godina istorije/povijesti

Prije tačno 6000 godina nastale su prve sojenice u uvali jezera koje su prije nekih 4000 godina smaknute od strane naseobina na obližnjim brežuljcima. Oko 15. godine prije nove ere na brežuljku Lindenhof je nastala rimska vojna baza «Turicum». Po ovom latinskom nazivu grad Zürich je dobio ime.

U ranom i kasnom srednjem vijeku, grad je bio religiozno obilježen, a opatica katedrale «Frauminster» je bila formalna gospodarica grada. Sa revolucijom zanatlija 1336. godine, počinje vladavina zanatlija i obrtnika. 1351. godine grad se pridružio konfederaciji i time se proširio na teritoriji približnoj današnjem kantonu.

Sa reformom koju je Ulrich Zwingli napravio 1519. godine, otpočinje jedna nova epoha kroz koju grad zadobiva evropski značaj. Naime, sve do 16. i 17. vijeka, kada su vjerske izbjeglice kao «hugenate» počele oživljavati novu industriju i trgovinu, grad je privredno stagnirao.

U kasnom 19. vijeku Zürich se jako razvio, a 1893. se sa gradom ujedinjuje jedanaest susjednih opština. 1934 dolazi do priključenja još osam dotatnih opština. Švicarska i Zürich su bili pošteđeni od dva svjetska rata u dvadesetom vijeku, ali u ovim ratovima Zürich postaje mjesto utočišta za političke izbjeglice.

Tokom procvata, u poslijeratnim godinama, grad je ojačao svoj ekonomski značaj, posebno u sektoru usluga i kao finansijski centar. Blizina aerodroma Zürich-Kloten i izgradnja S-Bahn (S-vozova/vlakova) uveliko su postaknuli razvoj gradskog područja sa gradom Zürich kao metropolom.

6. Politika za sve i sa svima

Punoljetni stanovnici Zürich-a koji posjeduju švicarski pasoš, biraju svake četiri godine svoj parlament i svoju vladu. Gradski parlament, Gemeinderat (opštinski savjet) ima zakonodavnu vlast i sastoji se od 125 članova. Gradska vlada se zove Stadtrat (gradski savjet), sastoji se od ukupno 9 članova, a svaki od njih je predstavnik nekog odjela gradske uprave. Birači bivaju pozvani ne samo na izbore, nego i četiri puta godišnje na glasanje putem glasačkih kutija. Tada, oni odlučuju o meritornim pitanjima, kao što su gradski projekti i planovi.

[Pravo sudjelovanja](#) (Mitsprache) kod odlučivanja se u Zürich-u podrazumijeva i njegovi stanovnici se pitaju u vezi razvoja grada i njegovih naselja. Strankinje i stranci koji nemaju pravo glasa, niti pravo da budu birani, kroz savjetodavni odbor stranaca - [Ausländerinnen und Ausländerbeirat](#) imaju takođe jedan glas u Zürich-u. Kao glasnogovornik stranog stanovništva, on daje gradu preporuke i podnosi zahtjeve gradskoj vladi.

7. Zürich u brojkama

Broj stanovnika (01.2018)	423'378
Udio stranog stanovništva	32.4% (137'060)
Najveća grupa stranaca	Njemačka (33'788)
Druga po veličini grupa stranaca	Italija (14'764)
Treća po veličini grupa stranaca	Portugal (8'100)
Zaposleni u gradu Zürich-u (12.2017)	456'600
Zbog rada, školovanja i sl. u grad svaki dan dolazi	230'000
Noćenja stranih osoba (2017)	3'194'598
Ukupna površina – zajedno sa vodenom površinom	91,9 km ²
od toga šuma	21,5 km ²
Najveća tačka/točka nadmorske visine (Üetliberg Kulm)	871 m. nadm. visine
Visina nivoa jezera	406 m. nadm. visine

Ostale podatke i informacije možete naći u statističkom godišnjaku grada Zürich-a i na gradskoj statističkoj web stranici: www.stadtzuerich.ch/statistik.

II Korisne informacije

1. Prvi dani i sedmice/tjedni

Po dolasku u Zürich treba da mislite o nekim pojedinostima, kako bi Vaš boravak od samoga početka bio regulisan. Na primjer, o promjeni Vaše adrese morate obavijestiti brojne urede kao i Vaše poslodavce, te podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne/lične iskaznice (Ausweis).

Molimo Vas obratite pažnju prije svega na slijedeće:

- Novopridošli se moraju prijaviti u roku od 14 dana u okružni biro kvartira ([Kreisbüro](#)) u kome se njihov stan nalazi. Kod prijave se mora ponijeti slijedeće:
 1. Pasoš/putovnica ili osobna/lična karta (ID karta za švicarske državljane)
 2. Legitimacija za strance (ako postoji)
 3. Dozvola odobrenog boravka (ako postoji)
 4. Troškovi za prijavu (prema porijeklu su različiti, max CHF 120.-)
- Zdravstveno osiguranje ([Krankenversicherung](#)) je obavezno; isto se mora zaključiti u prva tri mjeseca nakon prijave mjesta boravka u Švicarskoj.
- U Švicarskoj je školovanje obavezno. Djeca u uzrastu između 4 i 15 godina moraju biti prijavljena kod ([Kreisschulpflege](#)) u kvartiru stanovanja.

Jezik koji se govori u Zürich-u je njemački sa švicarskim dijalektom. U pisanoj komunikaciji se u cijelom dijelu Švicarskog njemačkog govornog područja koristi standardni njemački jezik (Hochdeutsch). Da bi ste mogli u svakodnevnom životu da komunicirate, poznavanje njemačkog jezika je od neprocjenjive vrijednosti. Gradska služba za unapređenje integracije (Integrationsförderung) Vam nudi savjetovanište za kurseve njemačkog jezika ([Deutschkursberatung](#)). Ova služba poznaje široku ponudu kurseva njemačkog jezika ([Deutschkurse](#)) u gradu Zürich-u te Vas pri pronalasku za Vas odgovarajućeg kursa može posavjetovati.

Ljudi koji su se tek doselili u Zürich pozivaju se na jedan pozdravni prijem dobrodošlice [Begrüßungsveranstaltung](#) gdje bivaju upoznati o ostalim kursevima i ponudama za integraciju. Šalter [Welcome Desk](#) u Stadthausu, nudi takođe mnoštvo informacija o gradu Zürich-u i njegovim institucijama. Zaposleni u «Welcome Desk-u» Vam pomažu kod osobnih/ličnih i pravnih pitanja vezanih za Vaš boravak u Zürich-u.

2. Svakodnevni život

Običnim radnim danima, od ponedjeljka do petka javne ustanove su otvorene u pravilu od 8 do 16.30 ili do 17 sati/časova. Većina prodavnica su otvorene od ponedjeljka do petka između 9 i 20 sati/časova. Manje prodavnice se često zatvaraju u 18.30 sati/časova. Radno vreme/vrijeme subotom je obično između 9 i 17 sati/časova. Na glavnoj željezničkoj stanici/kolodvoru prodavnice su otvorene i nedeljom.

Stanovnici Zürich-a su mobilni na više načina. Dvije trećine stanovništva pješači, vozi biciklo ili koristi sredstva javnog prevoza. Javni prevoz ([öffentlicher Verkehr](#)) Zürich-a nudi jedan pouzdan saobraćajni promet sa gustom ponudom, koja takođe povezuje grad sa regionima.

Ako dolazite u Zürich sa Vašim vozilom, obratite pažnju na propise za plave zone ([blaue Zonen](#)), kao i na parkirne karte za stanovnike grada ([Anwohnerparkkarten](#)). Ured za cestovni/saobraćajni promet kantona Zürich ([Strassenverkehrsamt des Kantons Zürich](#)) je odgovoran za prepis vozačke dozvole kao i za uvoz vozila.

Smeće domaćinstava se prikuplja redovno od strane Komunalne službe po stambenim kvartirima. Informacije o tome možete naći u Kalendaru za odlaganje smeća ([Entsorgungskalender](#)) i besplatnom «[App Sauberes Zürich](#)». Odvoz smeća je uz naplatu takse, a ista se naplaćuje sa prodajom bijelih Züri-Säcke (kesa), koje su dostupne u robnim kućama i trgovinama. Kese sa smećem moraju najkasnije do 7 sati, na dan izbačaja biti deponovane u kontejner. Kalendar za odlaganje smeća sadrži takođe informacije o dvonedeljnom prikupljanju papira, odlaganju stakla i metala i ostalim mogućnostima uklanjanja otpada.

3. Rad

Za građanke i građane EU-EFTA država primjenjuje se princip potpune slobode kretanja.. Sporazum ne predviđa automatski, već postepeni prelazak na slobodno kretanje radnika i samozaposlenih. Prema tome, pristup tržištu rada može biti u zavisnosti od [nacionalnosti](#) (još) ograničen. Prije stupanja u radni odnos oni se moraju prijaviti u okružni biro kvartira ([Kreisbüro](#)) radi regulisanja boravka.

Pripadnici država koje nisu članice EU-EFTA zemalja se, u skladu sa nacionalnim zakonom za strance, smatraju kao **pripadnici trećih zemalja** i za zaposlenje im treba radna dozvola ([Arbeitsbewilligung](#)). Rad smije započeti tek kada je izdana dozvola. Odgovore na najčešća pitanja o ovom postupku prijave pronađite [ovdje](#).

Slobodna radna mjesta su u pravilu objavljena na internetu ili u lokalnim i nacionalnim novinama. Savjetovalište za zanimanja i profesionalnu orijentaciju ([Berufs- und Laufbahnberatung](#)) kao i regionalni centar posredovanja za rad ([Regionale Arbeitsvermittlungszentren RAV](#)) pomažu kod izbora zanimanja i nalaska posla.

Informacije koje treba znati o započinjanju karijere (Informationen zum Berufseinstieg) za osobe koje su došle u Cirihi u sklopu spajanja porodice ili partnerstva, dostupne su na web stranici «Integrationsförderung». Ovdje ćete naći i informacije o priznavanju stranih/inozemnih diploma.

Ako imate pitanja koja se tiču zakona o zapošljavanju, možete osobno/lično potražiti savjet kod suda za rad ili se za odgovarajući savjet obratite kod «Deska dobrodošlice».

4. Stanovanje

Veliki dio stambenih nekretnina u Zürich-u je u privatnom vlasništvu. Međutim u usporedbi sa drugim gradovima u Zürich-u postoji prilično velika ponuda stanova od opšte koristi ([gemeinnützige Wohnungen](#)) za ljude sa različitim primanjima. Privatno vlasništvo na stanu u Švicarskoj nije pravilo i većina ljudi živi u iznajmljenim stanovima.

Iako se dosada izgradilo mnogo stanova, a i sada se uveliko grade, tržište stanova u gradu Zürich-u je dosta skrušeno i ko traži jedan stan treba da koristi sve mogućnosti traženja ([Suchmöglichkeiten](#)).

Zajedničko stanovanje pod istim krovom je jedan izazov i može dovesti do nesporazuma ili sukoba koji bi se mogli spriječiti. Stoga je ova oblast regulisana kućnim pravilima stanovanja. Na mnogim mjestima, o važnijim kućnim pravilima ([Hausregeln](#)) informiše jedan Plakat na više jezika – okačen je u pravilu kod ulaza u svaku zgradu.

5. Zdravlje

Grad Zürich raspolaže sa odličnim zdravstvenim sistemom, sa ljekarskim praksama, gradskim bolnicama ([städtische Spitäler](#)), univerzitetskom bolnicom ([Universitätsspital](#)), gradskim zdravstvenim službama ([städtische Gesundheitsdienste](#)) i jednim obimnim sistemom službi za prevenciju i njegu.

Švicarski zdravstveni sistem je prvenstveno zasnovan na praksama kućnih ljekara ([Hausarztpraxen](#)). Kućni ljekari u kvartirima stanovnja su takođe važne kontakt osobe pri hitnim intervencijama i često stoje brzo na raspolaganju. U mnogobrojnim ljekarskim praksama njihov personal posjeduje znanje više stranih jezika ([Sprachkenntnisse](#)). Takođe apoteke sa personalom koji govori više jezika ([Apotheken mit mehrsprachigem Personal](#)) nude informacije o medicinskoj obaveznoj njezi. Za medicinsku brigu o djeci postoje specijalizovane pedijatrijske prakse ([Kinderarztpraxen](#)).

Obavezno zdravstveno osiguranje ([obligatorische Krankenversicherung](#)) finansira jednu sveobuhvatnu zdravstvenu njegu. Pod određenim okolnostima osobe sa niskim primanjima mogu da profitiraju sa umanjenim premijama bolesničkih kasa (Krankenkassenprämien). Gradsko odjeljenje za zdravlje i okoliš Zürich-a šalje svim novopridošlim osobama jedno informativno obavještenje i stavlja im na raspolaganje pismene upute ([Merkblätter](#)) o zdravstvenom osiguranju na njemačkom jeziku kao i o umanjenju premija osiguranja ([Prämienverbilligung](#)).

6. Djeca/deca i omladina

Centri zajednice i centri kvartira ([Gemeinschafts- und Quartierzentren](#)) (vidi takođe stavku 9.) nude djeci i omladini mjesta sastajanja kao i mnoge mogućnosti za rekreativne aktivnosti. U ovim centrima se često nalaze i savjetovališta za majke i očeve ([Mütter- und Väterberatungsstellen](#)), koja pružaju roditeljima i njihovoj djeci podršku kod pitanja svih vrsta.

Za djecu predškolskog uzrasta u Zürich-u postoje razni oblici njihovog zbrinjavanja izvan porodice: Jaslice ([Kinderkrippen](#)), organizovano čuvanje djece od strane roditelja ([Tageseltern](#)), ili grupe za igru ([Spielgruppen](#)), zbrinjavaju djecu nekoliko sati ili tokom cijelog dana.

Od velike je koristi, što ranije se informisati [o raspoloživim mjestima](#) zbrinjavanja djece/dece. Grad Zürich [subvencioniše](#) jaslice i produženi boravak (vidi dolje).

7. Škola

U trajanju od najmanje jedanaest godina sva djeca u Zürich-u idu u školu – od obaveznog dječjeg vrtića do srednje škole (Sekundarstufe). Djeca kreću u vrtić sa četiri godine od kada mogu biti upisana i za produženi boravak ([Horte](#)) – dodatno zbrinjavanje izvan porodice. Produženi boravak ([Horte](#)) su ustanove koje nude individualnu i profesionalnu brigu o školskoj djeci. Sa djecom negovateljice/ vaspitačice organizuju slobodno vrijeme nakon škole u heterogenim grupama od oko 20 djece. Boravak u Hortu može se koristiti od ponedjeljka do petka, ili samo pojedinim danima u nedjelji, a po izboru ujutru, u podne ili poslije podne.

U kvartiru stanovanja djeca se prijavljuju za školu ili obdanište kod [Kreisschulpflege](#). Devetogodišnja osnovna škola ([Volksschule](#)) je besplatna, saradnja roditelja sa školom ([Mitwirkung der Eltern](#)) je veoma poželjna.

U [«Sprachmappe»](#) ureda za obrazovanje su na 10 jezika obuhvaćene najvažnije informacije o školskom sistemu. Sve što trebate da znate od vrtića/obdaništa do srednje škole je tematski i jasno struktuirano u deset poglavlja.

8. Partnerstvo i porodica

U svakom dobu života se dešavaju porodični i privatni događaji koji nose sa sobom neke promjene, a koje se obavezno moraju prijaviti. Kod civilnog ureda za registraciju ([Zivilstandsamt](#)) se moraju prijaviti rođenja, ugovoriti termini vjenčanja ili registrovati partnerstvo. Ured za sahrane i groblja ([Bestattungs- und Friedhofamt](#)) pruža sve usluge oko sahrane umrle osobe.

Socijalni centri ([Sozialzentren](#)) grada Zürich-a savjetuju i pomažu porodice kod socijalnih i ekonomskih pitanja. Odgovore na pitanja u vezi spajanja familije možete dobiti kod «Deska dobrodošlice» («Welcome Desk») grada Zürich-a i pravnog savjetovališta MIRSAH ([Rechtsberatung MIRSAH](#)). Informativni centar [Infodona](#) nudi savete/savjete na maternjem jeziku o pitanjima ili problemima u domenu porodice/obitelji, prava, finansija i zdravlja. Isto tako, Infodona nudi pomoć u rješavanju administrativnih zadataka.

9. Slobodno vreme/vrijeme i udruženja

U mnogim gradskim kvartirima postoje centri zajednice i centri kvartira ([Gemeinschafts- oder Quartierzentren](#)) sa igralištima i ponudama za okupljanje za sve generacije. Pestalozzi biblioteke ([Pestalozzibibliotheken](#)) nude u cijelom gradu široku medijsku ponudu na različitim jezicima za djecu ([Medienangebot in verschiedenen Sprachen](#)), omladinu i odrasle. Gradski ured za sport ([Sportamt](#)) raspolaže mnogobrojnim sportskim objektima i potpomaže razne amaterske sportske aktivnosti za sve uzraste ([Breitensport](#)). Kroz volonterski rad ([Kontaktstelle Freiwilligenarbeit](#)) ili pomoć u komšiluku ([Nachbarschaftshilfe](#)) organizovan je dobrovoljni rad na lokalnoj osnovi.

U Švicarskoj su mnoge društvene aktivnosti organizovane od strane udruženja/ klubova ([Vereine](#)). U pravilu, organizacije stranaca ([Migrantenorganisationen](#)) i religiozne zajednice ([religiöse Gemeinschaften](#)) imaju takođe oblik jednog udruženja. Dalje informacije i adrese su dostupne na šalteru [Welcome Desk](#).

10. Poreski sistem

Poreski sistem u Švicarskoj je podijeljen na savezni porez ([Bundessteuer](#)) i kantonalni i opštinski porez ([Kantons- und Gemeindesteuer](#)). Svaka osoba koja živi i radi u Švicarskoj je poreski obveznik i mora popuniti godišnju poresku prijavu. U nju se prijavljuju zarađena primanja i Vaša imovina. Poreska obaveza u kantonu i gradu Zürich-u počinje sa prijavom prebivališta.

Strancima koji rade u Zürich-u, a koji ne raspolažu sa dozvolom stalnog boravka ili nisu u braku sa švicarskim državljanom/švicarskom državljanom, kao ni sa osobom koja ima dozvolu stalnog boravka, porez se odbija direktno od plate ([Quellensteuer](#)).

11. Osiguranja

Socijalna osiguranja ([Sozialversicherungen](#)) u Švajcarskoj su obavezna i osiguravaju ekonomsku egzistenciju. Ona su podijeljena u pet oblasti:

- Starosne, porodične i invalidske penzije (AHV/IV),
- Zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju nezgode
- Naknade za vojnu obavezu i za vrijeme porodiljskog odsustva (EO)
- Osiguranje za slučaj nezaposlenosti (ALV) kao
- Porodični dodatak.

Sa izuzetkom zdravstvenog osiguranja (vidi stavke 1. i 5.) doprinosi za sva ostala socijalna osiguranja se odbijaju direktno od plate. Zakonom nije propisano, ali je za preporučiti zaključivanje privatnog osiguranja i osiguranja stana ([Hausrat- und Privathaftpflichtversicherung](#)). Služba za unapređenje integracije je na svojoj web stranici objavila sažetu brošuru ([zusammenfassende Broschüre](#)).

12. Brojevi za hitne slučajeve

Vatrogasci	118
Policija	117
Hitna pomoć	144
Hitna pomoć – doktorska intervencija	0800 33 66 55
Toksikološki centar, informacije kod trovanja	145
Kuća za pomoć ženama «Violetta»	044 350 04 04
Pomoć/intervencija za roditelje	0848 35 45 55
Pomoć/intervencija za djecu i omladinu	147